

Abbé Pierre

In Frankrijk lanceerde de Stichting Abbé Pierre een telefonische meldienst die moet helpen voorkomen dat gezinnen op straat belanden. De stichting stelde vast dat bij onze zuiderburen in 2008 meer dan 11.000 gezinnen uit hun huurwoning waren gezet, een stijging van meer dan 150 procent. 1,8 miljoen Franse gezinnen zouden betaalmoeilijkheden hebben. De stijging van de huurprijzen maakt het voor arme gezinnen almaar moeilijker om rond te komen. (EDS)

Adoptiekinderen

Geadopteerden voerden actie op de luchthaven van Zaventem om aandacht te vragen voor hun zaak. Ze stellen dat zij als geadopteerden in het debat over de adoptiewetgeving nauwelijks of niet worden gehoord. De geadopteerden wijzen op het grote belang om hun biologische ouders te kennen en stippen aan dat het recht van het kind belangrijker is dan het recht van ouders op een kind. Voor lotgenoten lanceerden zij ook een website (www.geadop-teerd.be), waar kritisch gereageerd wordt op de initiatieven om ook in ons land naamloos te kunnen bevallen. (EDS)

Steeds ouder

De levensverwachting van de Vlaming blijft stijgen, zowel voor mannen als voor vrouwen. Maar de mannen benen de vrouwen langzaam bij. Uit de Vlaamse gezondheidsindicatoren blijkt dat een man vandaag gemiddeld 77,9 jaar wordt. In tien jaar tijd steeg deze verwachting met 2,8 jaar. De stijging van de levensverwachting voor een pasgeboren meisje was iets minder spectaculair: van 80,8 jaar in 1998 naar 82,9 jaar in 2007. Vlaanderen staat in zake levensverwachting in Europa op de vijfde plaats. Longkanker, borstkanker, hart- en vaatziekten en zelfdoding blijven de belangrijkste doodsoorzaken. De sterfte door kanker, hart- en vaatziekten daalt evenwel. Toch bevindt Vlaanderen zich nog steeds in het gezelschap van de Europese lidstaten met het hoogste aantal zelfdodingen. (EDS)

Pleegzorg

Blijkens het jaarverslag van het agentschap Jongerenwelzijn pleegde vorig jaar slechts twaalf procent van alle jongeren in de hulpverlening een 'als misdrijf omschreven feit'. De grote meerderheid zijn dus kinderen en jongeren die thuis in een problematische opvoedingssituatie verkeren. De grootste groep kinderen die hulp nodig heeft, is tussen de 15 en 19 jaar oud. In 2008 verbleven ook 4.500 minderjarigen in pleeggezinnen. De verbetering van de pleegzorg is de volgende jaren het werkpunt voor Jongerenwelzijn in Vlaanderen. Het verslag meldt ook dat in de instelling De Hutten in Mol een gespecialiseerde behandelings-eenheid werd opgestart voor jongens die zware feiten hebben begaan en steeds hervallen. Via groeps-sessies leren de jongens elkaar te helpen. (EDS)

Oud worden en zwijgen

Mishandeling en onwaardige behandeling van ouderen blijft taboe. Het Vlaams meldpunt noteerde in 2008 502 meldingen

- De plegers zijn meestal kinderen, partners of andere bekenden
- Vaker dan slachtoffers, melden hulpverleners de mis(be)handeling
- Psychisch misbruik komt het vaakst voor, vóór financiële en fysieke mishandeling

Jozefien VAN HUFFEL

Georges komt thuis na de begrafenis van zijn echtgenote. Zoon, schoondochter, kleinkind – iedereen is vriendelijk. Zo vriendelijk, dat ze hem voorgoed gezelschap komen houden in het te grote huis. Al snel blijkt de welwillendheid echter te verdwijnen. Georges zegt het niet gauw, maar eigenlijk wordt hij mishandeld.

Tienduizend Vlamingen gingen vorig jaar kijken naar het toneelstuk *Georges*, met in de hoofdrol Manu Verreth, bekend van *De collega's*. Dit najaar komen er nieuwe voorstellingen van het verhaal over ouderenmis(be)handeling, en die bijdrage aan de

bewustmaking is nodig. „Toen in 2002 het Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling werd geopend, noteerden we 276 meldingen. Vorig jaar al 516, wellicht het topje van de ijsberg”, meent Iris De Roeck van het meldpunt, initiatiefnemer van het stuk. „Deze mishandeling wordt niet vaak uitgesproken, zeker niet door de ouderen, want de plegers zijn vaak vertrouwenspersonen. Enerzijds word je slecht behandeld, anderzijds wil je kind of partner niet kwijt.” Mensen die aan huis komen zoals thuisverplegers zijn het best geplaatst om mishandeling op te sporen. „Van hen komen dan ook de meeste oproepen.”

Het meldpunt antwoordt op vragen, verwijst melder door en schakelt waar nodig hulpverleners in. In sommige provincies zijn dat *casemanagers*, die zich louter bezighouden met zaken van oudermishandeling. Elders vormen bijvoorbeeld verschillende diensten een netwerk. „Zaken kunnen zeer complex zijn. De problematiek van daders zelf kan een element zijn waardoor het zover komt. Ook ontstaat een situatie nooit van de ene dag op de andere”, leerde Iris De Roeck.

Psychisch misbruik komt het vaakst voor. „Schelden, bedrei-

Veel ouderen verzwijgen wan-toestanden. © Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling

Slachtoffers zijn de daders vaak trouw

gen, intimideren en chanteren”, somt De Roeck op. „Uiteraard is dat moeilijk op te merken, want er is zelden iemand bij, en achteraf zijn er geen blauwe plekken. Toch kan een hulpverlener merken dat de interactie tussen

slachtoffer en pleger abnormaal is. De plegers houden zich ook niet altijd in.” Financieel misbruik komt op de tweede plaats. Inwonende kinderen leven op kosten van de ouders, of troggen hen geld af. Fysieke mishandeling maakt de top drie volledig. „Daarnaast zijn er ook ouderen die geïsoleerd worden. Kinderen of partner schenden hun rechten, openen brieven, laten het slachtoffer niet telefoneren of geen bezoek ontvangen”, vult De Roeck aan. Verder komt verwaarlozing voor, en spreekt het meldpunt van verzorging die te wensen over laat, als familieleden het weliswaar goed bedoelen, maar de zorg door onwetendheid toch niet is wat ze zou moeten zijn.

Zelfs als de misbehandeling aan het licht komt, is het niet vanzelfsprekend dat de situatie wordt opgelost. „De slachtoffers zijn vaak heel loyaal tegenover de daders. Ze laten de hulpverleners niets doen dat hun naasten kwaad zou kunnen berokkenen, bijvoorbeeld.” Misschien verandert *Georges* daar iets aan?

Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling, 078 15 15 70 • *Georges* speelt van september tot november, zie www.waerland.be.

Met hangjongeren aan tafel

Turnhout vermijdt overlast van ongeorganiseerde jongeren door hen zelf het woord te geven. Van overlastpreventie naar overlegpreventie en minder repressie, het werkt

ZE VERSTOREN, TERRORISEREN. Je moet ze weren, of hard aanpakken. Over hangjongeren wordt zelden in positieve bewoordingen bericht. De oplossing voor een probleemsituatie komt vaak neer op: „Weg ermee!” Groot-Brittannië loopt op kop: verschillende steden installeerden er een zogeheten Mosquito, die enkel voor jonge oren ondraaglijk zoemt. Eén stad plaatste roze lampen, elders gebruikt tegen acne. De jongeren wijken, want roze is niet cool. Toch figureren hangjongeren ook in positieve krantenkoppen. „Turnhout houdt van hangjongeren”, bijvoorbeeld. De stad ontwierp haar beleid samen met de ongeorganiseerde jeugd.

Kat en muis

Zomer 2007. Bij de politie van Turnhout lopen meldingen binnen over overlast op het Kasteelplein. Nachtlawaai, zwerfvuil, wildplassen. „Ook belandde een meisje van dertien in het ziekenhuis met een overdosis”, vertelt Bob Raets van de preventiedienst. „We reageerden met politietroeden. De jongeren voelden zich echter geïsoleerd en er ontstond zich een kat-en-muisspelletje.”

Voortuitkijkend naar de zomer van 2008, opperde de straathoekwerker het idee om de jongeren aan te spreken. Vijf van hen wonen sindsdien de preventieraden

bij. „Ze hebben gezag bij de achterban en kunnen het uitleggen.”

De jongeren gaven aan dat ze de weg naar de hulpverlening niet vonden. „De jeugdwerkers hebben een winkel waar iedereen welkom is, maar trekken nu toch ook de straat op”, vertelt Raets. „De vijf pleitten ook voor

toezicht door een kleine groep bekende agenten. Ook wilden ze graag een regel dat ze zich vanaf 1 uur moesten terugtrekken op de onbewoonde kant van het plein.” In september organiseerden de jongeren bovendien een hiphop-evenement, met steun maar zonder bemoeienis van de stad. De

sfeer aan het Kasteelplein is goed, na een zomer zonder klachten.

Intussen maakte Turnhout kennis met hangouderen. „Opnieuw waren er klachten over wildplassen, en telkens spraken ze mensen aan”, zegt Raets. De stad paste de jongerentactiek toe: praten, niet verjagen. (JVH)

‘De openbare ruimte is van iedereen, en niet uitsluitend een doorsteekruimte.’ © Corbis